

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Številka: 434-02-1/2024/17
Ljubljana, 21. 11. 2024

EPA 1683-IX

Gospa
mag. Urška Klakočar Zupančič
predsednica Državnega zbora Republike Slovenije

Državni svet Republike Slovenije je na 14. izredni seji 21. 11. 2024, ob obravnavi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-10), EPA 1683-IX, ki ga je Državni zbor sprejel na 88. izredni seji 14. 11. 2024, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16 in 92/21), sprejel

Z A H T E V O,

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-10), EPA 1683-IX.

Obrazložitev:

Državni zbor Republike Slovenije je na 88. izredni seji 14. 11. 2024 sprejel Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o davku na dodano vrednost (ZDDV-10), EPA 1683-IX, ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: Vlada).

Vlada je v obrazložitvi predloga zakona navedla, da se njegova vsebina primarno nanaša na prenos določb dveh direktiv Sveta Evropske unije v nacionalni pravni red. V slednjega naj bi se s predlaganim zakonom preneslo tudi ureditev za mala podjetja in spremembe na področju stopenj davka na dodano vrednost (DDV). Z nekaterimi rešitvami naj bi se olajšalo čezmejno poslovanje malih podjetij, na podlagi katerega bodo slovenska podjetja lahko opravljala dobave v druge države članice Evropske unije in bodo pri tem oproščena obračunavanja DDV, kar naj bi veljalo, dokler davčni zavezanci ne bi presegli praga letnega prometa v Evropski uniji, t. j. 100.000 evrov, in hkrati ne bi presegli nacionalnega praga za oprostitev obračunavanja DDV, kot velja v državi članici, v kateri bi uveljavljali oprostitev. Enaka ugodnost naj bi veljala tudi za tuja podjetja, ki poslujejo v Sloveniji. Prav tako je bilo predlagano, da se zviša prag za obvezno identifikacijo in obračunavanje DDV s 50.000 na 60.000 evrov ter omeji uporabo nižje stopnje DDV za kemična in fitofarmacevtska sredstva ter umetna gnojila, in sicer naj bi omejitev veljala do 31. decembra 2031. Prav tako je Vlada predlagala, da se razširi in poenostavi možnost uporabe nižje stopnje DDV za medicinske pripomočke, dobavo orodja in druge opreme gasilcev. Iz obsega uporabe nižje stopnje DDV pa je bila predlagana izločitev dobave pijač z dodanim sladkorjem in sladili. Uvedlo naj bi se tudi možnost skupne identifikacije za namene DDV več davčnih zavezancev in določilo obveznost sporočanja podatkov iz evidenc davčnemu

organu v elektronski obliki, torej prek eDavkov. Izjemo od obveznosti izdajanja računov iz avtomatov za prodajo storitev pa naj bi se razširilo na vse vrste avtomatov, tudi tiste za prodajo blaga.

Med zakonodajnim postopkom je k predlogu zakona svoje mnenje podala pristojna Komisija Državnega sveta za gospodarstvo, obrt, turizem in finance (v nadaljevanju: Komisija), pri čemer ga ni podprla. Komisija se je ob obravnavi osnovne različice predloga zakona seznanila s pomisleki in predlogoma amandmajev reprezentativnih delodajalskih organizacij (Gospodarske zbornice Slovenije, Združenja delodajalcev Slovenije, Trgovinske zbornice Slovenije, Združenja delodajalcev obrti in podjetnikov Slovenije in Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije) k 28. členu (v povezavi z 29. in 30. členom) in k novi prilogi I v povezavi s 45. členom osnovne različice predloga zakona.

Pripombe in predlog amandmaja k 28. členu osnovne različice predloga zakona (v povezavi z 29. in 30. členom) so se nanašale na obveznost predložitve evidence obračunanega DDV in evidence odbitka DDV, kar bi po oceni predstavnikov interesov delodajalcev vodilo v nepotrebne dodatne administrativne obremenitve delodajalcev. Predlog amandmaja glede nove priloge I v povezavi s 45. členom osnovne različice predloga zakona pa se je nanašal na izvzem pijač z dodanim sladkorjem in sladili iz obdavčitve po nižji stopnji DDV. Pri tem je Komisija v zvezi z načrtovano obdavčitvijo pijač z dodanim sladkorjem in sladili menila, da je slednja nepremišljena. Če bi se navedena sredstva namensko zbirala in porabljala z namenom podpore prizadevanju zdravstvene politike po zmanjševanju vsebnosti sladkorja v prehrani, bi bil takšen ukrep še sprejemljiv, tako pa se zdi se, da gre le za povečevanje davčnega priliva, ki ne bo uresničil deklariranega namena.

Posledično je Komisija oba predloga amandmajev delodajalskih organizacij podprla ter pozvala predlagatelja zakona in ostale kvalificirane predlagatelje amandmajev, da ju proučijo in kot lastna predložijo v sprejem matičnemu Odboru Državnega zbora za finance. Odbor Državnega zbora za finance na svoji 53. nujni seji 25. 10. 2024 pri pripravi dopolnjenega predloga zakona ni upošteval nobenega od predlaganih amandmajev.

Komisija je v zvezi s predlogom zakona v osnovni različici razpravljala tudi o predlagani davčni olajšavi za gasilsko opremo in ocenila, da bi bilo dobro, da bi ta olajšava veljala poenoteno za vsa društva oz. organizacije, ki se ukvarjajo z zaščito in reševanjem, se pravi tudi za gorske reševalce, potapljače itd. Tudi ta pripomba na Odboru za finance ni bila upoštevana.

V nadaljevanju je Državni svet na svoji 22. seji 13. 11. 2024 obravnaval mnenje k dopolnjenemu predlogu zakona, pri čemer je bilo med razpravo državnih svetnic in svetnikov ponovno opozorjeno na zgoraj navedene pomisleke.

Ob sprejemanju zakona na 88. izredni seji Državnega zbora zgoraj izpostavljene pripombe niso bile upoštevane.

Sprejet zakon dopolnjuje Zakon o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14, 90/15, 77/18, 59/19, 72/19, 196/21 – ZDOsk, 3/22, 29/22 – ZUOPDCE, 40/23 – ZDavPR-B in

122/23, v nadaljevanju: ZDDV) z novim 85.b členom, s katerim se določa obveznost predložitve evidence obračunanega DDV in evidence odbitka DDV (28. člen sprejetega ZDDV-1O), kar bo v povezavi z novim šestim odstavkom 85. člena zakona (27. člen sprejetega ZDDV-1O) podjetjem povzročilo dodatne in velike stroškovne obremenitve za IT nadgradnje, saj zavezancem nalaga vodenje dodatnih evidenc in širokega nabora podatkov. Podjetja – zavezanci za DDV že vodijo evidence obračunanega DDV in evidenco odbitka DDV, sprejet zakon pa poleg obveznosti vodenja novih evidenc za vse zavezance prinaša strukturo teh evidenc ter predložitve davčnemu organu v elektronski obliki po elektronski poti. Na podlagi tega bo davčni organ izstavil predizpolnjen obračun DDV, kar naj bi predstavljalo poenostavitev za davčne zavezance.

Opisana sprememba bo v praksi od davčnih zavezancev zahtevala, da izvedejo izredno velike investicije v programsko opremo, nalaga pa jim tudi dodatne administrativne obremenitve. V časovnih rokih, ki jih predvideva zakon, bo zato izvedba nadgradnje IT sistemov težko izvedljiva ali sploh ne bo izvedljiva. Poleg tega bodo zaradi velikega obsega zajetih podatkov podjetja imela težave s pošiljanjem celotne knjige prejetih in izdanih računov davčnemu organu. Večja podjetja se že zdaj srečujejo s tem, da so njihove knjige izdanih in prejetih računov ogromne in cele knjige sploh ne morejo poslati. Prav tako ni zanemarljivo, da sprejem velikih količin podatkov na strani nadzornega organa v tem trenutku že danes praktično ni možen, zato je vprašljivo, ali bo v predvidenih rokih možno prenos podatkov izvesti brez motenj za zavezance.

Zaradi navedenega bi bilo nujno zagotoviti bolj ustrezno prehodno obdobje vsaj do 30. septembra 2025, namesto zgolj do 1. julija 2025, saj bi se tako gospodarskim družbam omogočilo, da se na tovrstno novo (dodatno) poročanje ustrezno pripravijo.

V zvezi z izvzemom pijač z dodanim sladkorjem in sladili iz obdavčitve po nižji stopnji DDV pa se ocenjuje, da ukrep ne bo dosegel deklariranega namena - zmanjšanje porabe nezdravih pijač in posledično ugodne učinke na zdravstveno blagajno. Zgolj zvišanje davčne stopnje, brez zagotovitve izvedbe in financiranja aktivnosti v podporo prizadevanju zdravstvene politike po zmanjševanju vsebnosti sladkorja v prehrani, namreč ne more zagotoviti uresničitve prej navedenega namena. Posledično je možno oceniti, da se navedeni ukrep uvaja zgolj z namenom višjega davčnega priliva. Poleg tega iz Sekcije malih trgovcev in zadrug, ki deluje na Trgovinski zbornici Slovenije, prihajajo opozorila o vedno bolj masovnih nakupih v sosednji Italiji, ki je zaradi nižje trošarine in nižjega DDV cenejša. Tak odliv kupcev obenem pomeni tudi nižje prilive v Sloveniji iz naslova javno finančnih prihodkov.

V skladu z vsemi navedenimi pomisleki se ocenjuje, da zakon ni primeren za uveljavitev, zato se Državni zbor Republike Slovenije poziva, da o njem ponovno odloča in ga na podlagi vseh podanih argumentov zavrne.

* * *

Za poročevalca je določen državni svetnik Marko Staroveški.

Marko Lotrič
predsednik